

7/1022

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Siyaset Planlama Genel Müdür Yardımcılığı

14 Aralık 2011

ÇOK İVEDİ

Sayı : B.06.0.SPGY.0.0-026.21 -2011/1664220
Konu : Yazılı Soru Önergesi/Ali
Halaman/7/1022

TBMM BAŞKANLIĞINA

İlgi: Başbakanlığı muhatap 21.11.2011 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.010.00.02-7/1022-46495 sayılı yazıları.

Adana Milletvekili Ali Halaman'ın Sayın Başbakanımıza yönelttiği ve Sayın Başbakanımızca, kendileri adına eşgüdümünde cevaplanması tensip olunan 7/1022 esas numaralı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arz ederim.

Ahmet DAVUTOĞLU
Dışişleri Bakanı

EK:3 Sayfa

Dağıtım:
Gereği :
TBMM Başkanlığı

Bilgi :
Başbakanlık

ADANA MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİ HALAMAN

7/1022 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ

SORU

1. Suriye kendi halkına zulüm yapıyor diye kınayan ve nerdeyse savaş aşamasına gelen Türkiye, Sudan’da 300 bin kişinin ölümünden sorumlu tutulan Ömer BEŞİR’e resmi tören yaptınız?
2. Hükümet olarak bundan sonra Suriye’ye karşı tutumunuz ne olacak?

YANIT

1. Uluslararası Ceza Divanı (UCD) tarafından 4 Mart 2009 tarihinde Sudan Cumhurbaşkanı El Beşir hakkında Darfur’da yaşanan olaylarla bağlantılı olarak Roma Statüsü’nün 7. ve 8. maddesine dayandırılan tutuklama müzekkeresi çıkarılmıştır.

Diğer taraftan, Afrika Birliği Komisyonu UCD kararlarının, Sudan’ın demokratik dönüşümü hususunda ilerleme kaydedilen bir dönemde alındığını belirtmiş ve “zamansız” olarak nitelediği kararın mevcut çözüm çabalarının başarıya ulaşmasını zorlaştırmak suretiyle istikrarsızlık riskini artıracaklarını belirterek BM Güvenlik Konseyi’ne sürecin ertelenmesi çağrısında bulunmuştur.

Afrika Birliği ve Afrika ülkelerinin büyük bir bölümü tarafından benimsenen sözkonusu tutum bağlamında, Sudan Cumhurbaşkanı El Beşir’in Afrika ülkelerine çeşitli ziyaretler gerçekleştirmiş olduğu bilinmektedir. Son olarak Cumhurbaşkanı Ömer El Beşir, 13-14 Ekim 2011 tarihlerinde düzenlenen Doğu ve Güney Afrika Ortak Pazarı (Common Market for Eastern and Southern Africa-COMESA) zirvesi münasebetiyle Malavi’yi (Roma statüsüne taraftır) ziyaret etmiştir.

Sudan Cumhurbaşkanı El Beşir, ülkemize ise bugüne kadar iki ziyaret gerçekleştirmiş olup her ikisi de UCD kararlarından önceki bir dönemde yapılmıştır. Bu çerçevede 21-23 Ocak 2008 tarihlerinde ikili resmi resmi ziyaret kapsamında ülkemize gelen El Beşir, 18-21 Ağustos 2008 tarihlerinde de İstanbul’da gerçekleştirilen çok taraflı uluslararası bir toplantı olan Türkiye-Afrika İşbirliği Zirvesi’ne katılmıştır.

Ülkemizin de El Beşir’e yönelik UCD kararlarına dair tutumu, gerek Afrika’ya Açılım Politikamız, gerek Sudan’la mevcut tarihi ve güçlü siyasi/ekonomik ilişkilerimiz çerçevesinde, Afrika Birliği ve Afrika ülkelerinin çoğunluğu tarafından benimsenen tutum ile uyum içerisinde.

2. En uzun kara sınırına sahip olduğumuz, köklü tarihi, kültürel ve insani bağlarımızın bulunduğu Suriye, Türkiye açısından kilit öneme sahiptir.

Suriye ile ilişkilerin geliştirilmesi için son on yılda büyük emek sarfedilmiştir. Bu ülkeyle olan özel bağlarımız çerçevesinde, daha Suriye’de olaylar başlamadan çok önce, Tunus’ta toplumsal hareketler yaşanmaya başladığında kaçınılmaz gördüğümüz dönüşüme uyum sağlanabilmesi, Suriye’nin bu süreçten zarar görmeden çıkabilmesi adına ön almaları ve gerekli reformları gerçekleştirmeleri konusunda Suriye’yi çeşitli defalar ve samimiyetle uyardık.

Ülkemizin tecrübelerini, tüm bilgi, deneyim ve donanımını da Suriye ile paylaşmak suretiyle, Suriye Yönetimini günümüz dünyasının gerektirdiği reformları yapmaya teşvik ettik. İki ülke arasında tesis edilen Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi çerçevesinde Bakanlıklar arasındaki yoğun temaslarla da, bu reformların gerçekleştirilmesi hedefine yönelik katkı sağladık. Bu çabalarımızı, “Suriye’nin ekonomik, sosyal ve siyasi gelişim ve dönüşümüne nasıl yardımcı olabiliriz?” düşüncesiyle ve gayet iyi niyetle gerçekleştirdik.

Bölgemizde yaygın bir değişim sürecinin yaşandığı bir dönemde, komşu Suriye’de de halkın talepleri doğrultusunda bir değişim sürecinin başlamasını ve Suriye’nin bu geçiş sürecine öncülük etmesini istedik.

Ancak bölgemizde tarihin akışını, tarihin normalleşme sürecini yanlış yorumlayan Suriye, tüm tavsiye ve çabalarımıza rağmen, demokratik açılamdan ziyade şiddet sarmalı içine giren güvenlik politikalarına ağırlık vermiştir. Suriye, halkın meşru taleplerinin karşılanmasına yönelik olarak zamanlıca gerekli adımları atmamış, güvenlik güçlerinin sivil halka karşı sürdürdüğü kolektif cezalandırma, şiddet ile can kayıpları günden güne artmıştır.

Halka sıkılan her kurşunla Suriye yönetimi kendi halkıyla arasındaki meşruiyet ilişkisini baltalamış sadece kendi halkıyla değil, uluslararası alanda baskılara ve izolasyona maruz kaldığı dönemde kendisine sahip çıkan Türkiye ve Arap devletleriyle arasındaki mesafeyi daha da açmıştır. Suriye Yönetimi, kendisine tanınan her fırsatı, son olarak da Arap Ligi’nin sunduğu büyük fırsatı ve çıkış yolunu da maalesef heba etmiştir.

Suriye’nin geleceğinin, meşru taleplerinin peşinde koşan Suriye halkının elinde olduğuna inanan Türkiye, mevcut sürecin de Suriyeliler tarafından yönetilmesini desteklemektedir.

Gerek bölge genelinde, gerek Suriye özelinde herhangi bir gizli gündemi bulunmayan Türkiye’nin tek gündemi ve stratejik vizyonu, bölge halklarıyla ortak geleceğini teminat altına almak, yakın coğrafyada istikrar, barış, huzur ve refahı hakim kılmaktır.

Suriye yönetimi, bu coğrafyada yaşayan herkesin kaygıyla izlediği yöntemler uygulamaktadır. Suriye konusu, bütün bölgenin bir meselesi halini almış durumdadır ve aslında bölgesel bir sahiplenmeyle ele alınmadıkça bu krizi aşmak da mümkün değildir. Onun için son dönemlerde Arap Ligi’yle birlikte çok yoğun bir çaba içinde bulunduk.

Bu itibarla, ÷lkemiz tarafından Suriye Yönetimi'ne yönelik alınan ulusal düzeydeki önlemler 30 Kasım 2011 tarihinde kamuoyuna açıklanmıştır.

Suriye Yönetimine karşı uygulamayı öngördüğümüz önlemlerle ilgili gözettiğimiz temel ilke, herşeyden önce, Suriye halkının incitilmesine, yönetimin hatalarından dolayı halkın eza ve cefa çekmesine mahal verilmemesidir. Suriyeli kardeşlerimizin günlük hayatlarında herhangi bir zorluk çekmemesi için de her türlü tedbiri almayı sürdüreceğiz.

Temennimiz, Suriye yönetiminin girdiği çıkmaz sokaktan tek kurtuluş yolunun, bir an önce halkın meşru taleplerini tam olarak uygulamak olduğunu idrak etmesi ve sivil halka yönelik şiddet ve baskı politikalarına son vermesidir.

Türkiye, bu zor dönemde Suriye halkının yanında kararlılıkla durmaya devam edecektir.